

SVĖDASŲ VARPAS

2017 m. rugpjūčio mėn.

Nr. 8 (14)

Leidžiamas nuo 2016 m. liepos 1 d.

Tikėjimo tiesa: dvasios galia, žmogaus viltis ir valia

Kun. Alfonsas Bulotas

Norėčiau pakviesti kiekvieną iš mūsų po truputi gilintis ir išmokti pažinti savojo gyvenimo akimirkas. Tai galimybė suprasti Aukščiausiojo Valdovo mums skiriamas dovanas. Svarbiausioji iš jų – gyvenimas. Jis susietas su laiko sąvoka, galimybė mąstyti, pažinti mus supanti pasaulį, suprasti kas yra gėris, meilė, šeima, mokytis suvokti kas yra gyvenimo prasmė. Kiekvienas žmogus, kaip Dievo kūrinys, yra nepakartojamas, todėl ir jo sąmonė, dvasia, valia yra tartum pasaka apie stebuklingąjį veidrodį ir jeigu kam pasiseka į jį pažvelgti žmogus iškeliauja į amžinybę... Čia tik dalelė suminėto gyvenimo akimirkų jas suprasti gali padėti tikėjimas. Tai nematomas, kuris kasdieniškai mąstant yra panašus į žmogaus rankas: nejaučiame, kad jas turime, bet vos tik paslydome ant žemės takelio iš karto jomis atsiremiamė...

Kalbant, kas būdinga šiuolaikinio žmogaus gyvenimui, nelengva surasti ir žodžiais nusakyti kokius nors apibendrinančius bruožus. Apie tai daug galvoju, lyginu žmonių poelgius, klausimus, elgesį... Manau, kad ypatingas bruožas yra **k a n t r u m a s**. Tai lyg ir valia, kurios pamatas tikėjimas padedantis daugeliui iš mūsų vykdyti Žemėje Dievo valią. Nėra prasmės vardinti sunkumų, kuriuos prisieina kartais įveikti šiuolaikiniame gyvenime. Džiugu patirti žmogaus dvasios galybę kuomet jis atskleidžia savuosius vargus, neviltį, nelaimes ir galų gale ramiai ištaria: „Ačiū Dievui, viskas gerai baigėsi“.

Didis žmogaus pagalbininkas yra nuoširdi **a t g a i l a**. Ji padeda įsigilinti į savąjį vidaus pasaulį, suprasti padarytų kitam, o tai reiškia ir sau nuodėmingų poelgių pasekmes. Tai lyg ir po devy-

Kunigas Alfonsas Bulotas Gimė 1946 m. spalio 10 d. Išlauže. Baigė Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją (1976), buvo Šiaulių ir Kauno parapijų vikaras (1976–1983), Jurbarko r. Sąjūdžio organizatorius (1988), Kauno kunigų seminarijos vedėjas ir dėstytojas (1990–1991), Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Iguolos) bažnyčios rektorius (1991–1992), kardinolo V. Sladkevičiaus sekretorius (1995–1996). Kauno apskrities karinis kapelionas (1992–1996), Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas (1996–2002).

niais užraktais saugojamas slaptasis sąsiuvinis, kurį pasidedame prieš savo akis ir pasinaudojame Aukščiausiojo dovana blogų poelgių sunkią naštą nuimti nuo mūsų pečių. Puikus pavyzdys – muitininkas Matas. Jis suprato savo klaidas, gobšumo, apgaudinėjimo naštą ir per gilią atgailą tapo puikiu Kristaus mokiniu ir šventuoju.

Tačiau būtina įsiminti labai svarbų dalyką. Neretai daugelis žmonių nori labai greitai savo gyvenimo nuskaidrinimo, netgi mano tartum kokioje reklamoje susirasti visokias akcijas dvasinei stiprybei įgauti. Turėti tokį troškimą – klaida. Aukščiausiojo žmogui skirtas **l a i k a s** iki amžinybės nėra padalintas į procentines lenteles, kokias nors formules, aksiomas, kurias išmokus ir atsiduriama visuotinio gėrio karalystėje. Tam ir duota mums Dievo dovana –

v a l i a, netgi sakyčiau sunkaus darbo, tartum kopimo į stiklo kalną galimybė. Tik didelės vidinės pastangos suteikia **v i l t i** į tą kalną įkopti. Net tas kopimas yra didi dovana mūsų dvasiai.

Šiandien daug tenka kalbėti apie moters vietą gyvenime, jos ryšį su bažnyčia. Tai labai sudėtingas ir tuo pat metu suprantamus atsakymus turinti daug kam atsirandanti neišsprendžiama problema. Pažvelkime istoriniu aspektu. Skirtingose žmonijos epochose keitėsi ir moters vaidmuo ir padėtis. Daug kur pasaulyje, bet ypač Lietuvoje yra labai stiprus tikėjimas į Švenčiausią Mergelę Mariją. Su ja susieta daug šventų vietų, stebuklų, maldų, giesmių, poezijos ir visokių meno kūrinių.

Taigi turime **į d e a l a**, Šventąją, turime **į k a** lygiuotis. Neišsakomai daug galime sieti su moters išskirtiniu vaidmeniu tuomet, kai prisieina išgyventi kančią, skausmą, prisikėlimą iš neviltes. Mūsų papročiuose daugeliui šventa pagarba ir padėka yra pasilikusi sava-jai mamai. Platesne prasme tai tautos išlikimo nepakartojama sąlyga, vaikų ir suaugusiųjų mokytoja, dvasinio gėrio, ramybės jausmo kūrėja. Daugybę pavyzdžių žinau apie didžią tikėjimo galios įtaką motinos, kaip šeimos židinio saugotojos, gyvenimui.

Iš tiesų, pasaulis išgyvena rimtus išbandymus. Ką gali žinoti, gal ir Aukščiausiasis nori pamatyti, kaip žmogus siekia ir geba įsiminti **t i k ė j i m o t i e s a s**. Itin aktualios Kristaus mokymo tiesos apie pagalbą savo artimajam ir gal visai nežinomam žmogui, apie sąžiningumą ir bendruomeniškumo jausmą naudojantis sukurtomis materialinėmis gėrybėmis, apie būtinumą suteikti žmogui **v i l t i** siekti dvasinio tobulėjimo, prasmingo suvokimo apie **l a i k o** akimirkas, padovanotas Aukščiausiojo kiekvienam iš mūsų.

Lietuvos istorijos svarbios datos

Lietuvos televizija rodo programą „Klausimėlis“. Korespondentas užduoda klausimus miestuose ir miesteliuose sutiktiems gyventojams. Žiūrėdami laidą matome, kad jaunimas ir suaugusieji, neturėdami pakankamai žinių, pradeda kalbėti visai ne apie tai, ko žurnalistas klausia. Labai apmaudu, kai į klausimus iš Lietuvos istorijos neteisingai atsakoma. Gerbiami svėdasiškiai, pateikiame Jums mūsų nuomone svarbiausius momentus iš Lietuvos istorijos. Perskaitytę tikrai būsite įgiję daugiau žinių ir jausitės drąsesni, taip pat galėsite rekomenduoti ir kitiems, besidomintiems istorija.

Parengė **Stasys Gavenavičius**

<p>1251-1253 m. Mindaugo krikštas ir karūnavimas. Lietuva pripažįstama lygiaverte Vakarų Europos monarchijoms.</p>		<p>1370 m. gruodžio 6 d. Lietuvos Didysis Kunigaikštis Algirdas apgula Maskvą. Tarp Lietuvos ir kylančios Maskvos keliams amžiams įsivyrąja įirtingos varžybos dėl viešpatavimo Rytų Europoje.</p>	 <p>1387 m. Lietuvos krikštas.</p>	<p>1410 m. liepos 15 d. Lietuva laimi Žalgirio mūšį. Baigiasi niokoiantys kryžiaus žygiai prieš Lietuvą. Vytauto Didžiojo valdoma Lietuva išsiplėčia nuo Baltijos iki Juodosios jūros ir tampa regionine didvalstybe.</p>
 <p>1569 m. Liublino unija. Susijungusios Lietuva ir Lenkija ilgiam laikui (200 metų) sugeba priešintis Maskvos spaudimui.</p>	<p>1579 m. įsteigiamas Vilniaus universitetas. Pirmasis universitetas Europoje įsteigiamas Bolonijoje (Italija) 1085 m. Universitetas Rusijoje (Sankt Peterburge) pradeda veikti tik 1725 m.</p>	<p>XVII a. Vilniuje įsigali barokas. Pirmoji baroko bažnyčia Vilniuje – 1604 m. pradėta statyti Šv. Kazimiero bažnyčia. Ir dabar Vilnius išlieka labiausiai nutolusiu į Rytus ir esančiu į šiaurę nuo Alpių didžiausiu barokiniu miestu.</p>	 <p>1793 m. gegužės 3 d. paskelbiama viena pirmųjų pasaulyje Lietuvos-Lenkijos Respublikos Konstitucija.</p>	
<p>1795 m. Abiejų Tautų Respublikos žemės pasidalija Rusija, Prūsija ir Austrija. Lietuva pradedama daugiau kaip šimtmetį trukusi carų okupacija.</p>	<p>1807 m. Užnemunėje remiantis Napoleono kodeksu panaikinama baudžiava. Lietuvoje (kaip ir visoje Rusijos imperijoje) baudžiava panaikinama tik 1861 m.</p>	 <p>Po pralaimėto 1863-1864 m. sukilimo keliams dešimtmečiams uždrausta lietuviška spauda lotyniškais rašmenimis ir lietuviškos mokyklos. Atsiranda nelegaliosios lietuviškos spaudos platintojai – knygnešiai.</p>	 <p>1858-1864 m. vyskupas Motiejus Valančius organizuoja masinį blaivybės sąjūdį, kurį nuslopiną Rusijos valdžia.</p>	
 <p>1918 m. vasario 16 d. dr. Jono Basanavičiaus vadovaujama Lietuvos Taryba priima Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Po 123 metų pertraukos atkuriamą nepriklausoma Lietuvos valstybę.</p>	 <p>1922 m. pradėtos finansų ir žemės reformos. Žemės gauna savanoriai, bežemiai ir mažažemiai valstiečiai. Įvedamas litas – viena tvirtinusių to meto pasaulio valiutų. 1923 m. doleris kainavo 10 litų, 1939 m. doleris kainavo jau tik 5,6 litu.</p>	<p>1923 m. sausio 9 d. prasidėjo Klaipėdos krašto sukilimas. Prijungiamas Klaipėdos kraštas. Lietuva atgauna prieigą prie jūros ir įgyja savo uostą.</p>		
 <p>Nepriklausomybė pažadina kūrybines tautos galias. 1920-1940 m. sviesto eksportas išauga virš 30 kartų. Lietuva užima 3 vietą Europoje ir 5 pasaulyje pagal sviesto eksportą; 3 vietą pasaulyje – pagal išauginamų linų kiekį.</p>	<p>1926 m. į eterį nusikreio šaukiniai: „Alio, alio – Lietuvos radijas – Kaunas“. Kaune pradėjo veikti radijo stotis.</p>	<p>Tarpukariu Kauno medinę architektūrą sparčiai keičia mūrinė: 1940 m. beveik pusė Kauno pastatų jau mūriniai. 1924 m. Kaune pradėjo kursuoti autobusai. 1924 m. įvyko pirmoji Lietuvos dainų šventė. 1929 m. Kaune įrengtas vandentiekis. 1931 m. Žaliakalnyje, 1935 m. Aleksote įrengti keltuvai (funkulieriai).</p>		
 <p>1936 m. birželio 15-17 d. lakūnai Darius ir Girėnas perskrenda Atlantą. Tuo metu tai antras pagal ilgumą skrydis pasaulyje. Tautą sukrečia tragiškas lakūnų likimas – jie žūsta iki tikslo likus tik dešimtadaliui kelio.</p>	 <p>1937 m. Rygoje ir 1939 m. Kaune Lietuvos krepšinio rinktinė laimi Europos krepšinio čempionatų auksą.</p>	 <p>1939 m. rugpjūčio 23 d. nacitinė Vokietija ir stalininė SSRS Maskvoje pasirašo Molotovo-Ribentropo paktą, kuriuo pasidalija Rytų Europą į įtakos zonas.</p>		
 <p>1940 m. birželio 15 d. SSRS okupuojama Lietuva. Prasideda masiniai trėmimai: iš viso 1941-1952 m. ištremita ir į Gulago lagerius išvežta apie 300 000 Lietuvos gyventojų. Į Lietuvą grįžo tik apie pusė. Per 1940-1953 m. sovietų ir nacių okupacijas žuvo apie 1/4 Lietuvos gyventojų.</p>	 <p>1944 m., artėjant sovietų armijai bijodami represijų į Vakarų pasitraukia 64 000 Lietuvos gyventojų, tame tarpe didesnė dalis inteligentijos. Apie 80 000 žmonių įsijungia į 1944-1953 m. vykusį partizaninį judėjimą prieš sovietus. Tuo pat metu Lietuvoje apsigyveno apie 150 000 žmonių, atsikėlusiu iš SSRS – kolonistų.</p>			
 <p>SSRS okupacijos metais Lietuva planingai sovietizuojama ir rusinama. Skaudžiausi paminamos asmenų laisvės. Visi literatūros kūriniai ir filmai turi pereiti išankstinę cenzūrą. Draudžiamos komunistiniai režimui neįtinkančios Vakarų ir lietuvių autorių knygos, filmai.</p>	 <p>Viešai kritikuojantys sovietinę sistemą kitaminčiai persekiojami, sodinami į kalėjimus, priverstinai „gydomi“ psichiatrinėse ligoninėse, jiems draudžiama tęsti mokslinę, meninę karjerą, užimti vadovaujančias pareigas. Tauta priveršiama okupacijai: prasideda disidentų judėjimas. 1972 m. kovo 19 d. pasirodo pirmas arkiyvkupo Sigito Tamkevičiaus redaguojamo pogrindinio leidinio „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ numeris.</p>			
 <p>1972 m. gegužės 14 d. Laisvės alėjoje susidėginus Romui Kalantai prasidėjo tūkstantinės demonstracijos Kaune. Jas išvaikius jėga, po neramumų sulaukyta ir nukentėjo 400 asmenų.</p>	<p>1976 m. įsikūrė Helsinkio grupė, 1978 m. – Lietuvos Laisvės Lyga. Šios ir kitos atsiradusios grupės skleidžia Lietuvai ir laisvajam pasauliui tiesą apie Ribentropo-Molotovo paktą, kitaminčių persekiojimus ir žiaurią sovietinę realybę.</p>	 <p>Tautos pasipriešinimo dvasia išsiveržia į pirmuosius mitingus: 1987 m. rugpjūčio 23 d. įvyksta mitingas prie A. Mickevičiaus paminklo Vilniuje, o jau 1988-1989 m. mitingai surenka šimtą tūkstantines minias.</p>		
 <p>1988 m. birželio 3 d. Mokslų Akademijoje Vilniuje sukuriamą Sąjūdžio iniciatyvinę grupę iš 35 asmenų (daugiausia iš žinomų Lietuvos mokslo ir meno veikėjų). Per kelis mėnesius Lietuvoje susibūrė apie 1000 Sąjūdžio rėmimo grupių, jose dalyvavo apie 180 000 žmonių.</p>	 <p>1988 m. spalio 22-23 d. įvykęs Pirmasis Sąjūdžio suvažiavimas išrenka judėjimui vadovaujančias institucijas – Seimą ir Tarybą. Tarybos pirmininku tampa prof. Vytautas Landsbergis.</p>	 <p>1989 m. rugpjūčio 23 d. Sąjūdis drauge su Latvijos ir Estijos Nepriklausomybės judėjimais suburia žmones į gyvą grandinę nuo Vilniaus iki Talino. Lietuvoje Baltijos kelio akcijoje dalyvauja apie 1 milijonas žmonių.</p>		
<p>1991 m. vasario 11 d. Islandija pirmoji pripažino Lietuvos nepriklausomybę. 1991 m. rugsėjo 17 d. Lietuva tampa Jungtinių Tautų nare.</p>	 <p>Išlaisvinta iš sovietų spaudos tauta vėl atstato savo šalį, atkuria tradicijas. 1989-2012 m. BVP vienam gyventojui išauga apie 40 proc. Atkuriamą laisva žiniasklaida, įvedami laisvi rinkimai, užtikrinamas laisvas piliečių judėjimas užsienį.</p>	 <p>1990 m. kovo 11 d. paskelbiamas Nepriklausomybės atkūrimo aktas.</p>	<p>1991 m. sausio 13 d. sovietų armija bando jėga palaužti Nepriklausomybės gynėjų valią. Žmonės gyvu skydu stoji ginti Seimo ir kitų atkurtosios valstybės institucijų.</p>	
 <p>„Red Army, go home!“ – 1993 m. rugpjūčio 31 d. Lietuvos Respublikos teritoriją palieka paskutinis Rusijos kariuomenės dalinys.</p>				
 <p>Lietuva sparčiai modernėja. 1994 m. pradėtos naudoti visos internetu teikiamos paslaugos, 1995 m. – mobiliojo telefono ryšio paslaugos. Per dvidešimtmetį mobiliojo ryšio abonentų skaičius viršija Lietuvos gyventojų skaičių. Dažnas turi ne vieną, o du ir daugiau mobiliųjų telefonų.</p>	<p>2000 m. vasario 15 d. Lietuva su Europos Sąjunga pradeda oficialias derybas dėl narystės.</p>	 <p>Tūkstantmetį trukęs kelias į Vakarų civilizaciją sėkmingai užbaigtas: 2004 m. balandžio 1 d. Lietuva tapo NATO nare, o tų pačių metų gegužės 1 d. – Europos Sąjungos nare.</p>		
 <p>2015 m. sausio 1 d. Lietuvoje įvedamas euras.</p>	<p>Lietuviai sparčiai mokosi angliškai – ši kalba tampa tiltu į pasaulį. 2013 m. anglų kalbą mokėjo 30 proc. gyventojų. Jaunimo tarpe anglų kalbą gerai moka virš 70 proc. jaunuolių.</p>	 <p>2017 m. Lietuva tampa Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos nare. Šios organizacijos narėmis gali būti tik stabilios, ekonomiškai išsivysčiusios šalys. EBPO nare nuo 2010 m. yra Estija, nuo 2016 m. – Latvija.</p>		

Gimnazijos neformaliojo švietimo veikla

Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje 2016–2017 mokslo metais mokiniai galėjo rinktis iš 18 būrelių: dailės, dainavimo, dramos, fizikos, jaunųjų miško bičiulių, karjeros ugdymo, judriųjų žaidimų, krepšinio, kiokušin karate, darbščiųjų rankų, meistravimo, šaulių ir kt. Veiklų per metus įvyko įvairių įvairiausių, kurias trumpai ir norėtume apžvelgti.

Kiokušin karate būrelį (vadovas Eugenijus Šilaika) lanko 16 mokinių. 2016 m. rudenį Sofijoje, Bulgarijoje, vykusiame 2016 metų Europos kiokušin karate jaunučių ir jaunimo čempionate gimnazistė Aušrinė Neniškytė iškovojo bronzos medalį. Būrelio mokiniai nuolat dalyvauja varžybose, noriai lanko treniruotes, mokosi ištvermės, drausmės, dėmesio koncentracijos.

Populiariausi gimnazijoje – dainavimo būreliai, be jų pasirodymų neįsivaizduojami gimnazijos renginiai. Būrelio vadovė Kristina Dilienė kasmet džiaugiasi būriu aktyvių mokinių, mėgstančių dainuoti ir pasirodyti scenoje. Dainavimo būrelį lankantys dešimtokai Aušrinė Neniškytė ir Giedrius Mirklys rudenį laimėjo Anykščių r. mokinių muzikos olimpiadoje I ir III vietas.

Dramos būrelyje „Šypsnelė“ – 15 mokinių, būrelio vadovė Dalia Asačiovienė. Gimnazijos renginiuose mokiniai vaidino spektaklį „Karališkieji kiškiai“ pagal H. K. Anderseno pasaką. Balandį dramos būrelis šį spektaklį parodė Svėdasuose minint teatro die-

Būrelyje „Linksmosios natos“ dainuoja 1-os klasės mokinės: Goda Baleišytė, Kamilė Kaulinytė, Kotrynė Mejerytė, Nomeda Galvonaitė, Nomeda Zovytė, Tija Ivanauskaitė, Austėja Baklanova

na, o mokslo metus užbaigė gegužę Šeduvoje vykusiame Lietuvos švietimo įstaigų teatrų festivalyje „Saulė zuikutis 2017“.

Fizikos mėgėjų būrelį „Spektras“ lanko 13 dešimtokų (vadovė Birutė Bukauskienė). Rudenį jie surengė viktoriną „Ar moki fiziką?“, dalyvavo respublikiniame K. Baršausko fizikos konkurse mokiniams Kaune (užėmė 16 ir 18 vietas iš 347 dalyvių), respublikiniame konkurse „Fizikos bandymai aplink mus“ užėmė III vietą šiame konkurse.

Karjeros ugdymo būrelio mokiniai susitiko su aukštųjų mokyklų dėstytojais, susipažino su geologo, bankininko, miškininko, policijos tyrėjo, bitininko, darželio auklėtojo, bibliotekininko ir kitomis profesijomis, dalyvavo muzikos pamokoje su akordeonistu Martynu

Levickiu, buvo supažindinti su savanorystės veiklomis Svėdasų miestelyje ir visame Anykščių rajone.

Pasitinkant paukščių pavasarį, jaunųjų miško bičiulių būrelio „Ažuoliukas“ nariai su vadove Laima Bernotaitė Šimonių girioje iškėlė 60 inkilų. Šioje akcijoje taip pat dalyvavo 3g klasės mokiniai, seimo narys S. Jovaiša, Anykščių miškų urėdas S. Kinderis ir Svėdasų girininkijos darbuotojai. Jaunieji miško bičiuliai tarptautiniame konkurse „Jaunimas Europos miškuose“ laimėjo pakvietimą į vasaros stovyklą V. Gerulaitienės poilsiavietėje Giruliuose.

Gegužės mėn. šaulių būrelis su vadove Regina Žvirbliene dalyvavo Lietuvos kariuomenės metų renginyje ir ėjo pažintiniu maršrutu „Algimanto apygardos partizanų kovų takais“. 10 km ilgio takas driekiasi per vietas, kuriose kovojo, buvo įsirengę bunkerius bei žuvo Algimanto apygardos partizanai. Po žygio vyko partizanų pagerbimo ceremonija, renginio dalyviai vaišinosi kareiviška koše. Jaunųjų šaulių veiklos tęsis ir vasarą – liepos mėnesį jie rinksis į jaunųjų šaulių stovyklą.

Linkime visiems gimnazijos mokiniams vasaros ir sakome iki susitikimo rugsėjį!

Aina Tumienė,
Anykščių r. Svėdasų
Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos
direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Joninių šventė Svėdasų bibliotekoje

Birželio pabaigoje, saulėgrįžos metu, kai naktis būna trumpiausia, o gamta klesti, auga, žydi, švenčiama Rasos, Kupolinių arba Joninių šventė. Rasos šventė – tai ir vainikų pynimo šventė, tad vieni jais pasipuošę, kiti nešini rankose rinkosi į Anykščių kultūros centro Svėdasų skyriaus kiemelį švęsti Joninių „Tekančios saulės link“. Mažiesiems šventės dalyviams buvo paruoštas vaikų kiemelis, ten vyko įvairios rungtys ir žaidimai. Svėdasų bibliotekos vaikų klubo „Šypsnelė“ artistai parodė lietuvių liaudies pasaką „Kaip vilkas norėjo duonos išsikepti“. Spektakliui buvo naudo-

jamos rištinės lėlės, aprengtos tautiniais rūbais, o artistai kalbėjo patarlėmis, priežodžiais, minklėmis ir dainomis. Šiai progai artistai pasidabino naujais baltiškais kostiumais. „Šypsnelė“ tikisi dalyvauti ir kitose šventėse.

Dalia Paulavičienė

Nuotraukoje (iš kairės): Ieva Matiukaitė, vadovė Asta Medinienė, Kamilė Baklanova, Miglė Kirdeikytė, Erikas Pakalnis, Austėja Medinytė ir dar viena Austėja – Baklanova – pasislėpusi už vilko. Alberto Medinio nuotrauka

Vilniaus anykštėnų sambūrio šventė

Vilniaus anykštėnų sambūrio (toliau VAS) ištakos siekia 2001 m. lapkričio 26-ąją, kai Pasaulio anykštėnų bendruomenės (PAB) paskatinti (pirm. prof. A. Tyla), Vilniaus anykštėnai LMA Istorijos institute įkūrė sambūrio iniciatyvinę grupę. Netrukus (gruodžio 12 d.) sukvietus susirinkimą, 33 kraštiečiai įkūrė VAS, patvirtino įstatus, išrinko sambūrio tarybą ir pirmininką Vytautą Duknauską. VAS pradėjo veiklą.

Per penkiolika metų, jis atliko tiek darbų, kuriems surašyti neužtektų ir jaučio odos. Iš pat pradžių VAS bendrai veiklai telkė anykštėnus, inicijavo jų knygų leidybą ir pristatymus, susitikimus su mokslininkais, rašytojais ir kitais kraštiečiais, organizavo Lietuvos istorinių įvykių minėjimus, Aukštaičių gegužines ir kitas etnokultūros šventes, rengė edukacines išvykas į Vilniaus kraštą ir etnines lietuvių žemes, ekskursijas į muziejus ir kitus istorinius objektus. Buvo sukaupta nemaža darbo patirtis, sukurtos savo tradicijos.

Intensyvus, 15-ka metų trukęs VAS veiklos etapas buvo iškiliai baigtas balandžio 22 dieną Vilniuje, Karininkų ramovėje, švenčiant tradicinį (taip pat 15-ąjį) Atvelykį, sambūrio įkūrimo minėjimu. Į jį susirinko daugiau kaip 90 sambūrio narių, svečių, taip pat Svėdasiškių draugijos „Alaušas“, su kuria VAS glaudžiai bendradarbiauja nuo 2007 metų, atstovų.

Minėjimą, visiems sugiedojus himną, pradėjo ir svečius pristatė šventės vedėja dr. Audronė Galvonaitė, o su VAS švente dalyvius pasveikino naujoji pirmininkė Regina Smetonaitė. Ji taip pat priminė ir sambūrio istoriją bei svarbesnius darbus.

*Svėdasiškių draugijos „Alaušas“ atstovai
pirmininkė R. Skaržauskienė ir narys
R. V. Rimša. L. Regelskio nuotrauka*

*Kalba Vilniaus anykštėnų sambūrio
pirmininkė R. Smetonaitė.
V. Rimšos nuotrauka*

Tylos minute buvo pagerbti Anapilin išėję VAS bendražygiai ir jų šviesus atminimas: prof. Algirdas Čižas, LR Seimo narys Vytautas Galvonas, skulptorius Vladas Vildžiūnas, Stanislava Sprindytė, Romualda Tylienė, biologijos dr. Janina Prūsaitė, VAS vėliavos autorė Jadvyga Tvarijonavičienė, architektas Vytautas Kaušpėdas, fotografas Juozas Polis ir kt.

Visų dėmesio susilaukė tarybos nario, kraštotyrininko Gedimino Grinos pranešimas, kuriame jis priminė VAS misiją visuomenėje, kalbėjo apie praeityje įgytą darbo patirtį, artimiausius veiklos uždavinius ir išpuoselėtų darbo tradicijų tąsą. Paskui lektorius atsakė į klausytojų klausimus.

Baigus oficialiąją programos dalį, į sceną priimti sveikinimų pakilo VAS pirmininkai: Antanas Gudelis, Rita Virbaliėnė ir R. Smetonaitė. Dabar kalbėjo svečiai. Savo institucijų vardu VAS sveikino: PAB koordinatore ir sekretore Judita Skačkauskienė, Kauno anykštėnų draugijos pirm. dr. Jolanta Zabulytė, Svėdasiškių draugijos „Alaušas“ pirm. Rita Skaržauskienė, Anykščių dailės ir kūrybos mokyklos dir. Arūnas Vilkončius, L. ir S. Didžiulių bibliotekos dir. Romas Kukta, Kurklių S. Kairio pagrindinės mokyklos

istorikė Rasa Černiauskaitė ir Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ atstovas Linas Vilys. Čia pat buvo pagarsintas pirmojo VAS pirm. V. Duknausko sveikinimo laiškas.

Baigiant šventės programą, prasidėjo apdovanojimai. VAS padėkos raštus teikė pirmininkai. Už nuoširdų darbą sambūriui juos gavo VAS idėjos autoriai: Bronė Lukaitienė ir prof. A. Tyla; iniciatyvinė grupė: gen. Jonas Andriškevičius, dr. Jonė Vaičiūnienė, dr. Loreta Stonienė, skulptorius Antanas Žukauskas, Valentinas Šapalas, Algimantas Bružas, Giedrius Valiulis; visi (4) buvę pirmininkai; visi (11) tarybos nariai; už aktyvią pagalbą – Rasa Bražėnaitė, Tautvydas Kontrimavičius, Loreta Uzdraitė, Laura Katinienė, L. Regelskis, taip pat ir Svėdasiškių draugijos „Alaušas“ atstovai – ilgametis pirmininkas A. Indriūnas bei buvęs tarybos narys V. Rimša.

Nepamiršti ir sambūrio rėmėjai. Už pagalbą jam, pirm. R. Smetonaitė padėkas įteikė: Gaudentui Aukštikalniui (Karininkų ramovė), Meilutei Peikštenienei (Signatarų namai), Petrui Kalibatui, Daliui Rutkauskui ir operos solistams: Rasai Juzukonytei (sopranas), Eugenijai Klivickaitei (mecosopranas), Simonui Strazdui (bosas), koncertmeisteri Olgai Eleonorai Taškinaitei.

*Susirinkimo dalyviai.
L. Regelskio nuotrauka*

VAS minėjimą užbaigė bendra dalyvių daina, o paskui – ir malonūs pokalbiai bei kava prie vaišių stalo. Taip sambūris įžengė į naują savo veiklos etapą, atvesiantį jį ateityje į pilnametystę, o paskui – dar ir į brandos amžių.

Romualdas Vytautas Rimša,
šventės dalyvis

Šį leidinio numerį finansavo Almantas Baronas

Leidėjas Svėdasiškių draugija „Alaušas“,
kodas 302482413
ISSN 2424-5801
Vyr. redaktorius Algimantas Indriūnas
tel. 8 613 90897

Redakcinė kolegija:
Vytautas Rimša (pirm.) tel. 8 608 27882
Stasys Gavenavičius (sekr.) tel. 8 677 71514
Rimutė Kniežienė tel. 8 620 46960
Asta Medinienė tel. 8 678 32056

Spaustuvė „Morkūnas ir Kō“,
Draugystės g. 17, LT-51229 Kaunas
El. paštas: spaustuvė@morkunas.lt
Leidiny s nemokamas